

REDACȚIA:
și
ADMINISTRAȚIA:
Batthyányi utca Nr. 2

Art coli și corespondențe pentru publicare se trimit redacțiunii.

Concurese, inserțiuni precum și taxele de abonament se trimit administrațiunii tipografiei diecezană.

BISERICA ȘI ȘCOALA

FOAIE BISERICESCĂ-ȘCOLASTICĂ, LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ.

APARE ODATĂ ÎN SĂPTĂMÂNĂ: DUMINECA.

PREȚUL
ABONAMENTULUI:
PENTRU
AUSTRO-UNGARIA:
Pe un an: 10 cor.
Pe 1/2 an: 5 cor.

PENTRU ROMÂNIA ȘI
STRĂINĂȚATE:
Pe un an 14 franci.
Pe 1/2 an 7 franci.

Telefon pentru oraș și
comitat Nr. 266.

Cum să studiem?

Sub titlul »Cum să studiem« dau luminii tiparului 4 scrisori, pe care un instructor, Lazar le-a scris elevului său trecut în gimnaziu. În ele instructorul Lazar, astăzi profesor la un gimnaziu public, dă lui Ionel povești cu privire la munca ce trebuie să o îndeplinească afară de școală: cum să studieze acasă. Despre munca ce trebuie să o facă elevii afară de școală la noi nu se prea îngrijesc, deși elevul partea cea mai mare a zilei o petrece afară de școală. Independența spiritului nu se poate forma în școală, unde elevul e condus și are însemnat drumul ce trebuie să-l urmeze ca să învețe. În școală profesorul nu se poate ocupa de fiecare elev în parte, căci e împedecat de numărul cel mare al școlărilor. Creșterea din casă, unde se poate cunoaște mai bine caracterul și capacitățile elevului, ar trebui să vie în ajutorul școlii. Mulți studenți nu pot face progrese în studii, nu doar că ar fi lipsiți de inteligență, că ar fi spirite tâmpite, ci fiindcă nu știu ce e școala și cum trebuie să învețe lecțiile acasă; nu știu că școala e un loc unde li-se împărtășește o parte a cunoștințelor pe care omenimea a câștigat-o în lungul vremii prin multe experiențe și cred că școala e un loc de chin, unde are câteva cărți, ca să le studieze în decurs de un an, și că studiatul cărților e să știi spune de rost toate cuvintele tipărite. Cei mai mulți studenți nu știu, să caute rostul adevărat al lecțiilor, să înțeleagă fondul real al celor scrise în o lecție, descriu un obiect sau fenomen al naturii cu cuvintele cărții, fără să se gândească să-și amintească experiențele proprii, nu au grozava cutezanță de a descrie cu cuvintele lor un obiect sau fenomen cunoscut. Munca independentă a spiritului e redusă în felul acesta și școala, în împrejurările de acum nu e în stare să o trezească și să o înmulțească. Însă dacă ar studia fiecare elev cu înțelegere, dacă munca extra școlară ar fi condusă în direcție sănătoasă ușor am putea înlătura acest rău al școlii publice independenței și originalității spiritului prin bovizarea fără rost a lecțiilor. Dintre numeroasele epistole scrise de profesorul Lazar elevului

său Ionel, am ales următoarele 4, deși în alte epistole — pe care nu le public fiind prea multe note intime în ele — încă sunt multe sfaturi de folos, sfaturi pe care le aude oricine în școală și nu ar fi rău de s'as putea urma cel puțin o parte din ele și așa nu am vrut să mai sporesc numărul epistolelor. Scrise în fuga condiului, precum se vede din manuscris, ele nu au fost destinate publicității și așa micile lacune vor fi trecute cu vederea. Las să urmeze epistolele:

I.

Peleş, 7 Septembrie 1890.

Iubițe Ionele!

M'am bucurat foarte mult de epistola trimisă, căci din ea pot să văd că inima ta nu s'a schimbat, depărtarea, la care ești nu ți-a depărtat inima dela mine. Această mi-e o mângăere, căci în 6 ani cât am fost lângă tine ca părinte sufletesc, ca instructor, am avut și zile grele, în care a trebuit, să arăt, că aș fi supărat de un lucru care nu ți-l-ai isprăvit, au fost multe zile în care te-am dojenit și pedepsit și credeam că tu nu ești încă în stare, să înțelegi că toate câte ți-le-am făcut din iubire le-am făcut. Ce interes aș fi avut eu, să mă port câte odată mai strict cu tine, dacă nu acela de a te sili, să faci numai bine, să înveți pentru viață. Ar fi destul de tristă soarta noastră a instructorilor, dacă cea mai sinceră iubire, ce se manifestă de mulțori chiar în dojeni și pedepse, pe care nime nu le aplică bucuroși, ar fi privită de răutate. Chiar aseară mă cugetam că tu nu mă vei fi priceput și mi-s'a așternut un fel de greutate pe suflet, care mi-a ridicat-o epistola ta de azi dimineață. Dacă cineva ar fi stat lângă tine 6 ani, chiar să nu fi avut legăturile sufletești care le-am avut noi, nu cred că s'ar fi despărțit fără păreri de rău și că nu i-ar cădea greu chiar și gândul că-l dai uitării.

Am primit de vre-o 3 zile și ilustrata cu școala la care ești, dar credeam că ai trimis-o îndemnat de alții, nu din îndemnul tău propriu, și am așteptat alte semne de viață. Îmi pare bine că pot să-ți scriu și că în epistole pot să-ți mai spun unele lucruri cari cred că-ți vor fi de folos.

Îmi scrii că alții știu mai mult decât tine și că nu-i vei putea ajunge niciodată. Să nu crezi, că tu nu vei putea fi odată ca ei; să nu desperi. Te vei sili, vei studia mai mult și vei repara lacunele trecutului, dacă peste tot poate fi vorba de ele. Eu sunt de părerea că tu numai îți închipui că ai ști mai puțin decât alții; te simți străin și te sîfești să răspunzi la întrebările profesorului. Deși prin faptul că ai lua și tu parte la munca comună răspunzând la întrebări, a-

căpătă o încredere care ți-ar fi de folos vieața în-
treagă. Profesorul nu întreabă lucruri care nu le pui
feți ști: el ia în considerare capitalul de cunoștințe
ce-l aveți și capitalul acesta vrea, să-l fructifice, să-l
facă mai mare. Nu îmi vine a crede, că sunt lucruri,
pe care nu le-ai înțelege. Școala nici odată nu cearcă,
să dea unui om mai multe cunoștințe decât poate în-
țelege la vârsta, în care se află.

Toate relele de care te plângi sunt mai mult feți
închipuirii tale. Nu ai destulă încredere în puterile tale
proprii, sau trebuie să presupun, că nai fost destul de
atent la lecții, sau că neînțelegând un lucru nu ai mai
avut curajul să urmărești lecțiile. Mi-aduc aminte că și
eu făceam așa, nu înțelegeam câte odată un singur cuvânt
și cercam, să mi-l explic, rămâneam la cuvântul sau
frază neînțeleasă și când mă trezeam nu mai înțele-
geam ce spunea profesorul, nu mai știam firul ideilor.
Vedeam, cum alții de seama mea puteau, să răspun-
ză, să întrebe, vedeam, că înțeleg lucrurile pe care eu nu
le înțelegeam și-mi închipuiam că toți sunt mai bine pre-
gătiți decât mine. M'a cuprins un fel de desperare,
care mi-a făcut mult rău. Mă cugetam: pe colegii mei
și așa nu-i voiu mai putea ajunge, înzădar m'aș mai
sill. Nicidecând nu e prea târziu, să repari ceva, numai
să ai destulă încredere în puterile tale proprii și să ai
voie de muncă, voință tare și ambițiunea de a fi ca
și ceilalți. Cred, că nu te vei lăsa amăgit, căci și tu
ești cel puțin tot așa de bun ca și ceilalți colegi ai
tăi. Fii atent la tot ce vi-se explică în școală și să ai
credința că nu se spun lucruri, cari trec peste înțele-
gerea ta. Dacă totuși se întâmplă să nu înțelegi ceva
acum la începutul anului, lasă până mai târziu și treci
peste ele. Ascultă fiecare cuvânt ce se spune în școală.
Poți să întrebi, să rogi pe profesor, să explice lucruri-
le, care în explicare vin de multeori și nu le înțelegi.
Lecțiile profesorului se fac, ca să vă ajute la înțele-
gerea unor lucruri pe cari nu le știți, așa că dacă nu
înțelegi ceva, poți ruga profesorii tăi să-ți explice încă
odată și fii sigur că o vor face. De ce mai întrebai și
nu ți-am răspuns în timpul cât ți-am fost instructor?
Profesorii tăi de acum încă nu sunt mai răi decât
mine. Primul sfat ce ți-l dau e să nu desperi, să ai
încrederea că tu încă poți să înveți ca alții, că nimeni
nu cere dela tine mai mult decât ceea ce poți face.

Scrie-mi despre orice nedumerire ai avea, căci
eu voi face tot ce-mi stă în putință ca să te ajut. Îți
dorește spor și voie bună la lucru

al tău

Lazar.

II.

Peleş, 16 Septembrie 1890.

Dragă Ionel!

Îmi pare că tu nu ai înțeles epistola mea din rândul
trecut. Nu crede că școala, vrea să te chinuiască punân-
du-ți o povară, pe care nu o poți suportă. Nimeni nu
cere dela tine mai mult decât poți face. Să faci numai
tot ce poți și nu vei fi cel din urmă. Să ascuți tot ce
se spune în clasă, să fii atent și atunci e de ajuns. Ce
nu se explică în școală, nu cere nimeni să știi.

Când studiam și eu, încă eram de credința că la
școală se cere să învățăm ce e în carte și să spunem
de rost din cuvânt în cuvânt tot ce e în ea. Nu priviam
școala ca o pregătire pentru viață. Școala în mintea
noastră de atunci, nu însemnă altceva, decât a avea
un controlor: profesorul, care pune la cântar și în-
semnă cu una dintre cele 5 cifre munca noastră de a
și pe din afară o carte. O muncă care o poate face

oricine și singur. Nu știam că școala e locul unde tre-
due să învățăm și cartea e numai un ajutor, care ne
face repetiția celor învățate în școală, sau în cazul cel
mai rău, când se cere și în școală să, învățăm o carte
pentru un anumit studiu, nu știam, că cartea mi-e un
profesor care îmi povestește, de câteori vreau, toată
lecția.

Ar fi mai bine, dacă nu ar trebui să învățăm ni-
mic acasă și din carte, ci tot numai în școală și așa
am și putea face, dacă nu ar fi în școlile publice atâ-
ția elevi cu atâtea însușiri și calități. Unii pot să în-
vețe mai curând lecțiile, alții le pot aprofunda mai
bine, și iar alții pot ține mai bine în memorie ce au
învățat odată, așa că trebuie să fie un ajutor și cel-
or mai buni și celor mai slăbuți, ca să le stea la dis-
poziția tuturor atâta timp, de cât numai are cineva
trebuință. Un astfel de ajutor e cartea și profesorul,
ca să ție uniformitate în lecții de multeori e silit să
se ție de manualele de învățământ și să explice
după carte, dar nici odată nu e iertat să credem că
școala are de scop pregătirea și mântuirea materialu-
lui din cărți.

Nu sunt cărțile, ca să le învățăm pe dinafară, ci
ca să ne amintească, de câteori numai vrem, ceea ce
am învățat în școală despre lucrurile și raporturile
din natură, legile și ideile descoperite de mintea omenească.
Școala ne dă într'un mănunchiu tot ce a adu-
nat mintea omenească în decursul vremilor, tot ce a
putut omul să cetească din cartea greu de descifrat
a naturii. Tot ce învățăm în școală are și un fond
real în natură și de câteori auzim sau învățăm ceva,
trebuie să ne gândim la acest fond real, să cercăm
a-l înțelege și atunci mintea noastră s'a îmbogățit cu
cunoștințe care rămân, nu se șterg. Așa că esența
învățatului lecțiilor din școală nu e forma în care
ni-se spun, nu cuvintele, ci sămburele, fondul real și
înțelegerea acestui sămbure. — De câteori auzim că
cineva a învățat o poezie, cei mai mulți se gândesc
la câteva vorbe rimate în cuvinte sunătoare, la câteva
strofe pe care le poate recita. — E cu totul altce-
va poezia decât vorbe rimate, ea încă trebuie să aibă
un fond real și când o învățăm, în primul rând trebuie
să cercăm, să-i înțelegem fondul real: *frumosul* și,
dacă i l-am înțeles, știm poezia și fără să o putem
recita. De multeori înțelegerea unei poezii sau, cum
am zice acum, învățarea ei cere tot atâta sbuciumare
ca și înțelegerea unei teme matematice, de multeori
chiar mai multă, cere anumite stări și pregătiri sufle-
tești. Învățând cu minte o poezie, prin înțelegerea ei,
chiar fără memorizare, sufletul se lărgeste, capătă vânt
și mlădiere, învățând numai cuvinte sunătoare și ritm
săltăreț ne încărcăm sufletul cu un balast, care se va
desprinde de noi în decursul vremii fără a ne lăsa
vre-o urmă, fără a ne fi făcut mai buni. — Sufixe
și formele gramaticale le învățăm de multeori ca forme
de sine stătătoare, *a, ae, ae, am, a*, toate acestea sunt
în realitate numai sunete fără însemnătatea ce le-o
dăm când sunt puse la sfârșitul unui cuvânt latin de
declinația primă, pe care cred că ați învățat-o și voi
până acum. Tu în loc să înveți cum urmează sufixele
una după alta în cazul nominativ, genitiv etc. declină
cuvântul de declinația primă și cugetă-te totdeauna ce
însemnează cuvântul îndată ce am pus, *ae, am*, la
sfârșitul lui; sau d. e. la limba maghiară *a tábla* însem-
nează o singură tablă, dacă i-am mai pus un *k* la
sfârșit: *a táblák*, atunci însemnează mai multe table.
Nu e principalul să știi, că e în plural, ci că în cazul
acesta e vorba de mai multe table. Aici nu voesc să
zic, că nu trebuie se înveți formele gramaticale, dar

trebuie să cauți, să înțelegi adevăratul lor rost. Dacă nu-l înțelegi, vei învăța formele și nu le vei putea folosi. Cei mai mulți oameni zic, că o limbă se poate învăța numai prin vorbire și niciodată în școală, aceștia din urmă cred că învățarea unei limbi în școală e învățarea formelor gramaticale. Dacă vei cercă și tu să înveți ca ceilalți, niciodată nu vei ști o limbă învățată în școală. Nu despre acela, care știe cum sună o limbă, zicem că știe limba respectivă, ci despre acela care știe ce însemnătate au cuvintele oricum le-am schimbă.

Cuvintele unei limbi streine nu le învăța ca alții, cari învață numai din carte, zicând fără să înțeleagă cuvântul strein și înțelesul lui în limba noastră până când i-au rămas sunetele în urechi și pronunțarea unui cuvânt, chiamă în memorie pe celalalt, fără să se gândească la ceea ce reprezintă sunetul. Tu să nu faci așa; de câteori cetești un cuvânt strein, te cugetă la obiectul ce-l exprimă acel cuvânt. Ia d. e. în mână cuțitul și zi-i numele în limbă streină. Dacă-l exprimi de câteva ori, e de ajuns, ca îndată ce vezi cuțitul, să-ți vie pe buze și numele lui în limba ce înveți.

Istoria încă e povestirea vieții oamenilor din anumit loc și vreme. Anii sunt numai ca să știm cât de departe e de noi timpul în care s'au petrecut faptele, despre care ni-se povestește. Nu știe istoria numai acela care poate să spună anul în care s'au petrecut anumite evenimente, ci acela care înțelege rostul și legăturile dintre anumite fapte, așa că își poate reconstrui viața timpului respectiv.

Geografia e o descriere a pământului cu tot ce se află pe el. În ea ca și în științele naturale se vorbește numai despre lucruri și obiecte ce le găsim pe pământ. Nu e de ajuns, să putem spune, că un râu curge spre est apoi spre sud și se varsă în mare; cuvintele acestea se uită și, chiar dacă le-am păstra în memorie tot nu vom avea o idee cum e râul respectiv. Trebuie să-l căutăm pe mapă, să-i urmărim cursul dela izvor și până în mare, să cetim de pe mapă prin ce locuri curge, ce cotituri face, pe lângă ce orașe trece și dacă, în proporție cu alte râuri, e mare sau mic. Tot așa e și cu orașele, nu e de ajuns să știm eespre un oraș, că e capitala unei țări, că are atâtea și atâtea și atâtea mii de locuitori, ci să știm în ce loc e și ce putem deduce din poziția geografică: e lângă mare sau lângă un râu navigabil, e între munți sau la șes, cum sunt locuitorii etc. La învățatul geografiei trebuie să ne silim ca, îndatăce vedem mapa înaintea noastră, să putem spune tot ce e mai însemnat și să ne putem reconstrui în memorie oricând mapa unui ținut sau a pământului întreg. Vorbele învățate din carte pe dinafară nu au nici un înțeles.

Tot așa e și cu celelalte studii. Câți colegi de ai tăi nu pot înțelege, că o prună și un măr e o prună și un măr și nu sunt nici 2 prune nici 2 mere. Dacă te gândești totdeauna la fondul real, nu poți să greșești niciodată. La nici un studiu nu te poți feri, dacă nu te gândești la realitate, dar în nici un loc nu poți greși așa ușor ca în matematică și geometrie. Acei, cari nu se gândesc la realitatea sumelor, cu care calculează, nu vor fi nici când în stare să facă o temă de capul lor fie ori cât de simplă. De câteori calculezi, te cugetă că cifrele așternute pe hârtie nu sunt cifre moarte, ci sume și mărimi reale, pe care, când le aduni, căpeți o sumă mai mare, când le subtragi va rămânea mai puțin decât ai avut la început. Când e vorba de o temă geometrică, d. e. o curte de forma unui trapez, Inchipește-ți că vezi această curte și ți-o desemnează cu linii pe tablă. În

felul acesta mintea ți-se deprinde a privi realitatea și esența lucrurilor, despre care înveți și legătura ce e între lucrurile din realitate, va înlesni și ținerea în memorie și înțelegerea lor. Eu cred, că tu poți să cauți în toate câte vi-le spune în școală sămburele realității și așa nu te vei mai plânge, că sunt lucruri, care nu le înțelegi și nu le poți învăța.

Eu sunt bine și sănătos și doresc, ca epistola mea să te întărească în credința că în școală nu se învață mai mult, decât pot să înțeleagă cei cari se află în școală și nu se vorbește despre lucruri cari nu ar avea un echivalent și în natură, căci atunci multe piedeci sunt înlăturate din calea ta de student.

Va urma.

Lazar.

Un răspuns.

În coloanele organ. „Biserica și Școala“ au apărut niște scrise, subsemnate de pseudonimul „Amicul sincer.“ — Nu am avut intențiunea, să răspund — cu toate că e acuzat comitetul de redacție, de neactivitate, ba chiar și superficialitate în conducerea organului reuniunii învățătoarești, căci retrăgându-mă dela redactarea „Reuniunii învățătorilor“ credeam că voi avea liniște, barem în partea aceasta, dar așa se vede, că oamenii te învinuesc cum le vine la socoteală, chiar de nu ești vinovat și așa trebuie să te aperi.

— „Amicul sincer“ dacă e adevărat sincer (?) pe lângă acuzarea redacției dela anumitul organ, că nu se îngrijește de apariția regulată al aceluia precum și de lucrările ce ar trebui să cuprindă acel organ pur pedagogic, mai acuză comitetul de redacție, că nu e activ, că nu dă la lumină nici o lucrare mai importantă, care se atragă atențiune și se facă lumea (?) să se intereseze mai mult de afacerile școlii și de mersul învățământului peste tot. De unde știe „A. s.“ că membrii comit. de redacție nu lucră? Ori doară pentru că nu sunt publicate lucrările? Apoi n'a fost atent „A. s.“ la ce s'a scris în Reuniune. Nr. 6—7 că foaia a întârziat cu apariția și arangiarea din cauza grevei tipografilor? Ori doară d-sa bănuiește redacția că nu publică lucrările tuturor — numai care-i place? Ne vine cu greu, să credem așa lucruri.

— E adevărat, că de un timp foia e cam slăbuță, dar aceasta nu e vina comit. de redacție care nu-s'a întrunit de mult, ca se delibereze asupra organului, care are în cale o mulțime de piedeci. Și la urmă, este porunca, că numai membrii comit. de redacție să lucre, iar ceilalți membri ai corpului învățătoresc să se amuze de lectura ce li-să dă spre citire? Cred, că și ceilalți au drept să scrie, dar să scrie lucruri, cari privesc deaproape numai mersul învățământului și mijloacelor, cari contribuiesc la înaintarea școlii noastre, iar redacția are datorința — că aflându-le bune și corespunzătoare acelea lucrări — să-le publice că numai — astfel — espunându-ne ideile spre judecare, putem, să ne dăm samă cu aceia ce vrem e corect ori nu e bine.

Când s'a lansat ideia edării aceluia organ, acesta a fost scopul și cred că și acum cei încredințați cu conducerea nu au abandonat motivele principale puse în vedere la înființare. Nu vreau să apăr penime, căci știu că ceilalți colegi sunt destul de apți ca să delătore ori ce bănuială, vreau numai ca să se știe un lucru: Când cineva critică activitatea altuia, pentru ca să cunoaștem ce fond are critica, — e făcută cu sinceritate, ori din anumite scopuri apoi să se subscrie cu numele adevărat ca să știm, cu cine avem de a

face, căci nu este mai frumos, decât când îți cunoști adversariul și te poți privi cu dansul față-n față.

În cât pentru redactarea organului nostru ce privește strict partea aranjării materialului apoi atât redactorul responsabil cât și ajutorul său vor ști să lucreze, ca să nu cadă odiul publicului asupra lor.

Dacă „A. s.” are voie să stăm de vorbă și mai departe, apoi documenteze-ne cu date că aserțiunile d-sale sunt bazate, descoperă fără genare ce are de zis — ceiace se poate ceti printre rânduri — și ne arate, că întru adevăr nu suntem atât de activi după cum și în ce fel crede d-sa.

Deocamdată atâta.

Măderat, la 20/VII (2/VIII).

Petru Vancu.
membru în comit de red.
al Reun. Inv.

Alcoolismul.

Beția și urmările ei.

Lupta contra diavolului care se amestecă între noi sub chipul plăcut al băuturilor spirtoase, mai ales al rachiuului și spiritului, nu se poate duce cu folos și nici nu poate fi bine înțeleasă, dacă nu-ți dai bine seama, dacă nu cunoști bine, alcoolismul, sau cum se zice mai pe românește beția.

Beția însă trebuie privită din două puncte de vedere, acela al individului care se prăpădește pe sine și acel social, adică al urmării pentru societate pentru comună, județ, țară și neam, căci bețivul nu-și face în deobște rău numai sieși, ci este o pacoste pentru toți în mijlocul cărora trăiește și chiar și pentru generația viitoare, el nu primeșduește numai prezentul neamului său, ci și viitorul acestuia.

* * *

Ce se zici despre bețiv din punctul de vedere individual? În toate zilele se pot vedea urmările nenorocite ale abuzului de băuturi spirtoase, cu toate acestea se văd oameni cari răd de bețiv, pentru că-și dau seamă că el nu mai poate fi socotit ca om și totuși a doua zi poate chiar, beau și ei în neștire, până când ajung și ei bătaia de joc a vecinilor.

Că beția este o ruină umiltoare se vede din chiar aceasta. Vai de locul însă unde beția nu mai e socotită ca o ruină și unde oamenii o socotesc ca ceva natural. Acolo simțul moral, acela care singur deosebește pe om de dobitoc, se poate socoti că a perit și se poate presupune că nici dela altele mai rele de cât deția, nu s'ar da înapoi.

Beția este adese ori o boală și nu poate fi tratată numai din punctul de vedere al moralei; bețivul e adesea ori mai vrednic de mila noastră creștinească, de cât de disprețul nostru; dar unul din mijloacele cele mai puternice de înfrânare ale beției, este tot morală, simțul omenesc de a avea onoare de ce este urât și rău, frica de Dumnezeu care ne-a lăsat să fim asemenea lui și învățătura bisericii că tot abuzul, tot ce faci prea mult, fie mâncare, fie băutură, ie păcat dintre cele mai mari.

La aceasta trebuie să se mai adauge știința.

Trbuie tot omul să știe ce nenorociri pot urma pentru dansul din băutură și ce rele însoțesc beția. Sărăcia este cea dintâi și cea mai dureroasă urmare a beției. Este un lucru dovedit că cu cât oamenii beau mai mult cu atât sunt mai puțin în stare de a munci și mai ales de a agonisi ceva. Cersitorii de meserie sunt peste tot locul dați beției. Dar sunt și

alte pilde mai luminoase: poporul englez e în de obște un popor bogat; ei bine, irlandezii, o parte, a acestui popor, sunt cei mai săraci, pentru că sunt cei mai bețivi. Dar dacă băutura sărăcește punga, ea mai nimiceste și altă avere, cea mai însemnată a omului; sănătatea. Căți ea și mintea știe fie cine care cunoaște un bețiv. Șiți ea mintea nu numai cât ești beat, după cum cred mulți, ciți ea mintea și după ce te-ai desmeticit. Băutura slăbește atât de mult mintea, în cât une ori duce de dreptul la nebulie, la balambuc.

Și de ce bea omul?

Adesea bea pentru ca să se înveselească, pentru că crede el, băutura te face să uiți necazurile. Dar ce amar se înșală și în această privință. Iel nu se înveselește și dacă uită necazurile nu le înlătură, ci le găsește mai mari când se desmeticește. Beția este ca o boală, este ca și când damblaua l-ar fi lovit pe om. Judecata e paralizată și de aceea ti se pare că uiți necazul. Durerile și neptăcerile sunt amortite ca la un damblagiu. Infige damblagiului un ac și nu simte. Tot așa bețivul. Și dacă beția devine regulă, adică dacă omul se îmbată mereu, își perde cu totul judecata; în loc de a se înveseli la băutura devine arțăgos, se ceartă și se bate cu lumea și poate ajunge și la crimă. În tot cazul băutura sfârșește prin a tâmpli pe om.

Medicina cunoaște sute de boale grele cari sunt urmarea beției. Mai mult, a dovedit că toate bolile se prind mai lesne de bețiv și l' răpun mai repede.

Dar ce sunt toate acestea pe lângă faptul că bețivul naște copii bolnavi și de așa fel sufletește încât nu pot isprăvi de cât la balamuc sau la pușcărie? De aceea trebuie socotit ca o adevărată fericire, nenorocirea bețivilor, că de multe ori nu pot face copii de loc, iar cele mai adese ori copii lor n'au putere de viață într'ânșii, ci mor în cea mai fragedă vârstă.

Se poate dar spune, pe lângă toate celelalte rele, că bețivul e ucigașul copiilor săi. Se poate păcat mai greu?

Toate acestea trebuie să le știe omul și dacă știindu-le ar mai avea puterea se bea în neștire, — mai poate el fi socotit ca om? Nu credem să se găsească cineva care să spuie ca da.

* * *

Care om nu-și iubește copiii? Care om nu se iubește mai ales pe sine și?

Dacă deci se găsec oameni cari își fac veacul prin cărciumi, se tăvălesc apoi prin noroiu pentru rușinea lor și a familiei lor, își prăpădesc avutul și-și părăsesc gospodăria, trebuie se bănuim că nu știu ce fac și dacă așa este că nu știu ce fac, mai sunt vrednici de ertare. Dar dacă vine cineva și-i luminează asupra urmării nesocotitei lor, dacă le arată cu pilde vii, cari din nefericire nu lipsesc nicăeri încotro se duc, ce-i așteaptă și pe dânșii și pe ai lor, dacă aceste pilde de bețivi nenorociți — și fie care cețiv e pentru omul treaz oglindă vie a halului în care se găsește și el când e beat — dacă aceste pilde nu-l îngrozesc și nu-l îndreptează, apoi s'a sfârșit cu el! E un fel de dobitoc primejdios care nu trebuie ținut în rândul oamenilor, care nu poate face de cât rău și deci trebuie dus undeva, unde se nu poată primejdui pe semenii săi și unde într'un chip sau altul se fie vindecat de patima care-l stăpânește.

Înainte de toate însă e datoria oamenilor în totă firea se îngrijeasca de stărpirea răului. Obiceiul al-dămașului, e o nenorocire. Căți nu-și-au cheltuit banii prinși pe rodul câmpului lor sau pe vitete lor la un aldămaș? Simți nevoia de a cinsti pe acela cu care

ai făcut un târg ciostit și folositor, — ospătază-l, dă-i de mâncare, că-i faci mai mare bine de cât cu băutura. Simți nevoia la vre-un prilej de veselie: nuntă, cumetrie se dai din prisosul tău, nu aruncă bani deavolului băturei, — ci înlocuește cheful cu ospățul și dă banii ce erai să-i cheltuești pentru băutura, pentru săracii satului, pentru școală, pentru biserică...

În această direcție trebuie se lucreze propaganda antialcolică, indemnul de a renunța la băutura. Și aci pilda dintâi va servi de indemn celorlalți. Aplicarea legii cârciumelor la sate, prin care d-nul Costinescu a dat primul concurs legal și eficace propagandei antialcolice, — s dovedit aceasta. Beția nu este atât înrădăcinată în satele noastre, încât se nu poată fi stărpită. Peste tot locul nu țărani au protestat contra desființării cârciumelor, ci cârciumarii, podgoreni și fabricanții de spirt. Opera de îndeplinit nu este deci atât de grea pe cât se pare. Totul e că nu trebuie limitată acțiunea în lucrare delă om la om, ci se impune o acțiune în sensul de a se lua măsuri prin legea pentru combaterea beției și de obicei populațiunea să vegheze chiar ea la aplicarea acestei măsuri.

Până atunci descrierea în culori vii dar adevărate și deci lesne cotrolabile, ale urmărilor beției, va găsi desigur destui oameni cu sufletul întreg pe cari îi va retine delă băutura sau îi va smulge din ghiarele diavolului alcool, dacă au încăput cumva pe mâna lui.

Convocare.

În virtutea §-lui 12. din statute convocăm prin aceasta

Adunarea generală a VI.

a „Reuniunii învățătorilor delă școlaele poporale confesionale de sub jurisdicțiunea Consistorului gr.-or. român din Oradea-mare, pe luni 16/29 august 1910, în biserică gr.-ort. română din Vașcău-Bărăști.

Programa :

Ședința I nainte de amezii.

1. Dimineața la orele 7 participare la s. liturgie, chemarea Duhului sfânt și celebrarea parastasului întru amintirea fericitului mitropolit *Andrei Baron de Șaguna*.
2. Cuvânt de deschidere.
3. Constatarea membrilor prezenți,
4. Prezentarea rapoartelor și esmiterea comisiunilor cenzurătoare.
5. *Andrei Baron de Șaguna* dizertațiune de Ioan Roșu învățător în Beiuș.
6. „Din trecutul școlaei ortodoxe române din Oradea-mare“ dizertațiune de Nicolau Fîru inv. în Oradea-mare.

Ședința a II după prânz.

7. „Biserica“ lecțiune practică de Ștefan Fofiu învățător în Mersig.
 8. Raportul comisiunilor esmise pentru cenzurarea raportului general al comitetului, controlorului cassarului și bibliotecarului.
 9. Propuneri și interpelări.
 10. Staverirea locului și timpului adunării generale viitoare.
 11. Încheierea adunării generale.
- Din ședința comitetului central al reuniunii ținută în Beiuș. Belényes la 29 iulie (11 august) 1910.

Vasile Sala,
președinte.

Ioan Roșu,
notar.

Notă : În sara de 16/29 august a. c. va fi petrecere împreună cu dans în hotelul „Amicul bun“ pentru care ziua de 11/30 august a. c. sunt proiectate două excursiuni la Poștălea (Băiță) și Izbuc.

Ceice reflectează la cvartire gratuite precum și ceice voiesc a lua parte la excursiuni să se insinue cel puțin în 3 zile înainte la învățătorul Vasile Sala în Vașcău (Vaskóh).

În presara adunării convenirea de cunoștință iar în ziua adunării prânzul comun vor avea loc tot în hotelul „Amicul bun“.

Tabele de cetire

conform ordinațiunei ministeriale

Nr. 76000/1907.

Cu text românesc, acomodate la orice metod Cor. 6.—

Cu text unguresc, acomodate la orice metod Cor. 4-80

Ambele după manuale aprobate de înaltul minister de culte.

90 bucăți tabele la istoria naturală, tipărite în mai multe colori și întinse pe carton Cor. 40.—

Comandele se pot face la firma editoare :

Librăria diecezană Arad.

CRONICA.

P. S. Sa DI Episcop diecezan a reîntors delă Reichenhall cu bine, spre bucuria fiilor săi sufletești.

Iubileul Majestății Sale. Toate țările și toate popoarele de sub sceptrul gloriosului nostru Domnitor Francisc Iosif I, au îmbrăcat haină de sărbătoare din incidentul aniversării a 80-a a zilei nașterii Majestății Sale.

Clopotele răsună și, în toate bisericile, se înalță glasuri de mulțumită lui Dumnezeu pentru sănătatea de până acum și rugăciuni pentru zilele viitoare ale vieții Majestății Sale.

Toate aceste sunt, însă, nu numai expresia datorinței de supuși, ci și expresia grațitudiniei Neamului și Bisericii noastre, către Acela, prin a Căruia preainaltă grație și părintească purtare de grije ni-s'a dat posibilitatea de a trăi o viață bisericască și culturală organizată.

Biserica noastră își ia cu dragă inimă partea cuvenită din acest act de datorie și de recunoștință față de Cel pe al Căruia Cap a pus Domnul »cunună de peatră scumpă« și Căruia i-a dat viață »întru lungime de zile«.

În biserică noastră catedrală s'a ținut, din acest festiv incident, în ziua de 5/18 l. c., sfântă liturgie, oficiată de clerul din loc, iar după terminarea ei, P. S. Sa Domnul Episcop diecezan

a pontificat la rugăciunea de mulțumită pentru gloriosul Rege, — fiind de față la ceste sfinte servicii și un număr frumos de inteligenți din loc.

Festivitatea s'a continuat și ziua următoare, în ziua »Schimbării la față«, când P. S. Sa, din acelaș incident, a pontificat la sfânta Liturgie, ca un act și mai expresiv al grațitudinii bisericii către gloriosul nostru Domnitor.

Concurse.

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc — cantoral din Giula-germână, devenit vacant prin pensionarea fostului învățător, prin aceasta se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala.“

Emolumentele împreună cu acest post sunt:

1. Salar fundamental în bani gata 1200 cor. plătit înainte în rate lunare și cvincvenalele prescise în lege, după anii de serviciu prestați în aceasta comună.

2. Locuință cu două odăi, culină, cămara și șopru de lemne în edificiul școlii până când comuna bisericească se va îngrijii de altă locuință.

3. Pentru pământ de legume; 20 cor. în bgni gata.

4. Pentru participarea la conferințele și adunarea generală a Reuniunii învățătoresci; 24 cor. pe an.

5. Pentru participarea la înmormântări de clasa I=4 cor.; de cl. II=3 cor.; de cl. III= 2 cor.; iar la prunci dela 7 ani în jos. La înmormântarea pruncilor din părinți sârmani, se deobligă învățătorul a da un școlar la cruce și în cazul când învățătorul nu ar fi poftit a participa la înmormântare.

6. Dela recurenți se recere să producă:

- estras de botez;
- diplomă învățătorescă cu calculul distins;
- testimoniu despre absolvarea clase a IV-a gimnazială, reală sau civilă, cu calculul distins;
- atestat despre conduita sa de până aci;
- atestat, că poate instrui și conduce cor vocal pe patru voci după note, pentru care conducere a corului vocal deja existent în chip de remunerațiune se va împărtași cu a patra parte din venitul curat dela concertele și petrecerile de se vor ține.

Învățătorul ales, pentru salariul espus mai sus, și fără a putea reflecta la alte remunerațiuni e îndatorat a implini sarcina cantorală în sfânta biserică și a se prezenta în biserică cu elevii nu numai în duminici și serbători, ci și în zilele de rând, dimineața la utrenie.

Recursele ajustate cu documentele originale, adresate comitetului parohial din Giula-germână, sunt a se înainta în termenul concursual la oficiul protopopesc ort. rom. al Chișineului în Nadab (com Arad), având recurenții a se prezenta în cutare duminică sau sârbătoare în sf. biserică din Giula-germână pentru a-și arăta desteritatea în cântare și tipic.

Dat din ședința comitetului parohial din Giula-germână, ținută la 2/15 august 1910.

Pavel Anuleu
președinte.

În conțelegere cu: Demetriu Muscanu adm ppsc.

—□—

1—3

În temeiul autorizării primite dela Venerabilul Consistor din Arad sub 16/29 iulie 1910 Nr. 4074/910 prin aceasta escriu din oficiu concurs pentru îndeplinirea capelăniei temporale sistemizată pe lângă parohul Alexandru Crăciunescu din Sat-Chinez (Knéz) pprezbi-

teratul Timișorii, cu termen de 30 de zile dela prima publicare în organul diecezan „Biserica și Școala.“

Beneficiul se compune din folosirea unei jumătăți din sesiunea parohială ce de prezent o beneficiază parohul, din jumătatea venitelor ștolare și din jumătatea birului parohial legal. Alesul va suporta sarcinile publice după beneficiul său parohial și va avea să provadă fără altă remunerație catihizațiunea la ambele școale confesionale din loc.

Parohia fiind de clasa primă dela recurenți se cere cvalificațiunea prescisa prin §-30 al Regulamentului pentru parohii. Recursele ajustate cu documentele originale despre cvalificația recerută, sunt a se trimite subscrisului oficiu pprezbiteral. Concurenții vor avea să se prezente cu observarea §-33 din susatinsul Regulament în s. biserică de acolo, spre a-și arăta desteritatea omiletică și rituală.

Timișoara, 20 iulie (2 august) 1910.

Oficiul pprezbiteral gr. or. rom. al Timișorii.

Dr. Traian Putici protoprezbiter.

—□—

2—3

Pe baza încuviințării Ven. Consistor Nrii 4053, 3845 și 3846 din 1910, să escrie concurs pentru îndeplinirea parohiilor din: Căcărâu de clasa I-a din Mustești de clasa III-a din Chisindia de clasa II-a cu admiterea recurenților și de clasa III-a și din Susani-Nădăbești de clasa III-a, cu termen de 30 de zile, dela prima publicare pe lângă următoarele venite și condițiuni:

1. În Căcărâu: 1. Un pătrar de sesie pământ extravilan parohial; 2. Un intravilan gol; 3. Stolele legale; 4. Birul legal; 5. Întregirea legală dela stat 1566 cor. 24 fil.

2. În Mustești: 1. Casa cu intravilan parohial; 2. O sesie parohială, parte arător, parte fanat; 3. Birul legal; 4. Stolele legale; 5. Întregirea legală dela stat.

3. În Chisindia: 1. Una sesie parohială de deal parte arător, parte pășune; 2. Una grădină intravilană; 3. Birul legal; 4. Stolele legale; 5. Întregirea legală dela stat. În lipsa recurenților de clasa II-a se vor admite și recurenți de clasa III-a.

În Susani: (parohie matră) 1. Casa parohială cu supraedificate economice și intravilan; 2. 16 jugh. pământ extravilan parohial cu drept de pășunat; 3. Birul legal; 4. Stolele legale; 5. Întregirea legală dela stat. Din filia Nădăbești: 1. Uzufuctul unui intravilan gol; 2. Birul legal și 3 stolele legale.

Dela recurenți să recere să aibă cvalificațiunea prescisa pentru parohia respectivă, la care va competi.

Alesul la oricare din aceste parohii va avea să supoarte dările publice după sesia și intravilanul beneficiind, observându-să totdeodată, că aleșii vor fi obligați a providea catehizarea în școalele confesionale ort. din loc fără alta remunerație dela parohie ori dieceză. Doritorii îndreptățiți de a ocupa vreuna din aceste parohii să avizează, ca petițiile lor ajustate regulamentar și adresate comitetului parohial respectiv, să le înainteze P. O. oficiu pprezbiteral în Buteni (Buttyin), având dânsii cu stricta observare a §-lui 33 din Regulamentul pentru parohii, a se prezenta în vre-o duminică ori sârbătoare în sânta biserică cutare, spre a-și arăta desteritatea oratorică și rituală.

Comitetele parohiale concernente.

Cu consensul și în conțelegere cu: Iuliu Bodea adm. ppresbit.

—□—

2—3 gr.

Pentru întregirea postului de învățător dela școala confesională gr. or. rom. din Secaș tractul Belințului, să publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Biserica și Școala.“

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: 1. În bani gata 800 cor. 2. Pentru conferință 20 cor. 3. Pentru scripturistică 10 cor. 4. De fiecare înmormântare 40 event. 80 fileri. 5. Locuință în natură cu grădina de legumi.

Petițiile concursuale, ajustate conform Regulamentelor în vigoare, să vor adresa comitetului parohial pe călea oficiului protoprezbiteral gr. or. rom. din Belinț (Bélinez, Temes-megye) în termenul concursual; iar reflectanții, tot în lăuntru acestui termen, sunt poftiți a să prezentă, într'o Duminecă sau într'o sârbătoare, în s. biserică, spre a-și arată desteritatea în cântare și tipic.

Alesul învățător va prestă și serviciile cantorale în și afară de biserică fără altă remunerație.

Preferiți vor fi dintre reflectanții cei destoinici a conduce corul și a instrua în cântările bisericesti și în tipic tinerimea ieșită din școală.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu mine: *Gerasim Sârb* protoprezbiter.

—□— 2—3

Pentru îndeplinirea stațiunii învățătoresți din comuna *Jadani* (Zsadány) pprezbiteratul Timișorii cu termen de 30 zile dela prima publicare în organul diecezan „Biserica și școala“, se publică concurs din nou.

Emolumentele anuale: a) în bani gata 1000 coroane; b) pentru conferință 20 coroane; c) dela înmormântări unde va fi poftit 1 cor; d) cortel din 3 chilii, o cuină cămară și grajd pentru vite și grădina de 800□. Mai beneficiază alesul 100 coroane dela comuna politică pentru conducerea școalei de repetiție economică cu adulții. Cei apți în conducerea corului vor fi preferiți. Alesul pentru conducerea corului beneficiază dela sf. biserică 1 jugher de pământ în preț de 70 coroane liber de dare.

Recurenții vor avea să-și înainteze petițiunile adresate comitetului parohial la Prea On. oficiu pprezbiteral în Temesvár (Gyárvaros) ajustate cu documentele despre cvalificațiunea prescrișă. Reflectanții vor avea să se prezente, însă nu în ziua alegerii în s. biserică spre a-și arată desteritatea în cant și tipic.

Jadani din ședința comitetului parohial, ținută la 27 iulie (9 august) 1910.

Comitetul parohial

Cu consenzul ppresb.: *Dr. Tr. Putici* inspector de școale.

—□— 2—3

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc din *Tilecuș*, protopresbiteratul „Peștesului“ prin aceasta se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Biserica și Școala.“

Emolumente: 1 Salar fundamental 600 cor. 2. Pentru întregirea la suma de 1000 cor. s'a înaintat rugare la Înaltul guvern. 3: Stolele cantorale dela funcțiunile obveniende și anume dela mort mare 1 cor. dela mort mic 40 fil. dela feștanie 20 fil. dela maslu 1 cor. cununiei 1 cor.

Doritorii de-a ocupa acest post sunt avizați să-și înainteze, documentele adresate comitetului parohial din *Tilecuș*, subscrisului protopresbiter, în termen concursual, dânsii, cu știrea mea să se prezenteze în vre-o duminecă sau sârbătoare, spre a-și arată desteritatea în cântare și tipic.

Vasilie Chirila m. p., *Crăciun Ardelean* m. p.,
preot președinte, notar.

În conțelegere cu: *Alexandru Munteanu*, protopresbiter, inspector șc.

—□— 2—3

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc-cantorale dela școala confesională gr. or. rom. din *Slatina-mureșană* prin aceasta se escrie concurs cu termen de re-

curgere de 30 zile dela prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala“ pe lângă următorul salar:

1. Bani gata 602 cor. 2. Spese de conferințe 20 cor. 3. Famulație 12 cor. 4. Scripturistică 10 cor. 5. Lemne pentru încălzirea salei de învățământ și a locuinței învățătoresți după trebuință. 6. Uzufuctul intravilanului școlar. 7. Locuință în natură constătătoare din 2 chilii, cuină și cămară, precum și supraedificate. 8. Dela înmormântări, unde va fi poftit, fără liturgie 1 cor., cu liturgie 2 cor. 9. Dela parastas 50 fil.

Întregirea salarului învățătoresc la 1000 cor. precum și cvinevenalele se vor cere dela stat, după îndeplinirea postului învățătoresc. Alesul e îndatorat a providea cantoratul în și afară de biserică, precum și a instrua școlarii în cântările și ceremoniile bisericesti.

Recursele ajustate conform Regulamentului și ordinile în vigoare să se susțearnă oficiului ppresbiteral gr. or. rom. din *Mariaradna*, iar concurenții să se prezinte în vre-o duminecă ori sârbătoare în biserică din *Slatina* pentru a-și arată desteritatea în cant și tipic.

Dat din ședința comitetului par. gr. or. rom. din *Slatina-mureșană*, ținută la 18/31 Iulie 1910.

Damaschin Medre

preot președinte.

Pavel Maximian

notar.

În conțelegere cu: *Procopiu Givulescu* protopresbiter.

—□— 2—3

Pentru îndeplinirea desfintivă a postului de învățător dela școala elementară conf. gr. or. română din comun *Kisszentmiklos S-Nicolaul mic*, protopresb. *Lippa-Lipova*, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala.“

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: 1. Salar fundamental 1000 cor. 2. Cvinevenalele prescrișe de lege conform serviciului prestat de respectivul ales. 3. Cvarțir corespunzător legii împreunat cu o grădina intravilană și una extravilană în natură. 4. Pentru participare la conferințele inv. în total 20 cor. 5. Pentru scripturistică 10 cor. 6. Dela înmormântări dela 7 ani în sus 2 cor. sub 7 ani 1 cor. iar dusul mortului în biserică, precum și dela un stâlp de evanghelie 3 cor. De curățirea salei de învățământ se va înprji comuna bisericască.

Alesul, va avea a providea afară de școala cotidiană și instrucția elevilor dela școala de repetiție precum și cantoratul și a cânta cu elevii la strană, fără altă remunerațiune.

Doritorii de a ocupa acest post, sunt poftiți ca recursele lor ajustate conform Regul. în vigoare și declarația, că posed în deajuns limba maghiară de a propune conform Art. de lege XXVII. 1907, adresate comitetului par. din *Kisszentmiklós*, să le susțearnă Prea Onor. Of. protopresb. în *Lippa (Lipova)* având totodată a se prezentă în vre-o duminecă ori sârbătoare în sfta biserică pentru a-și arată desteritatea în cântare și tipic.

Se observă, că aceia cari vor fi capace, a instrui corul existent vor fi preferiți.

Kisszentmiklós (Sân-Nicolaul mic) la 4/17 iulie 1910.

Petru Marșeu

preș. com. par

Ioan Neamți

not. com. par.

În conțelegere cu mine: *Ioan Cimponeri* adm. ppopesc.

—□— 2—3

Nr. 296 Metr.

Pentru conferirea a 2 stipendii de câte 1000 coroane din fundațiunea „*Trandafil*“ se publică concurs până în 13/26 august 1910.

După dispozițiile testamentari la aceste stipendii pot concura tineri români greco-orientali din tot cuprinsul metropoliei noastre, cari au obținut calcul eminent în școlile medii și cercetează, sau voese a continua studiul la oare-care universitate sau altă facultate superioară.

Cererile de concurs sunt a se instrui cu estras de botez, pe care se fie introdus certificatul oficiului parohial competent, că respectivul și de prezent aparține bisericii ortodoxe române, atestat de paupertate și testimoniu școlastic de pe anul trecut, apoi a se adresa consistorului metropolitan ortodox în Sibiu. Sibiu 19 iuliu (1 august) 1910.

Consistorul metropolitan.

—□— 3—3

Prin aceasta se publică concurs pentru îndeplinirea definitivă a stațiunii învățătoresii din comuna Chigic, protopresbiteratul Peșteșului, cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Biserica și Școala“.

Emolumentele: 1. Salar fundamental 600 cor. plătit în rate lunare. 2. Pentru întregirea la suma de 1000 cor. s'a înaintat rugare la Înaltul guvern. 3. Stolele cantonale dela funcțiunile obveniende și anume: dela mort mare 1 cor., dela mort mic 40 fil., dela feștanie 40 fil., dela maslu 1 cor.

Alesul va prevedea și cantoratul fără altă remunerațiune și va conduce elevii în dumineci și sărbători la serviciul divin.

Doritorii de a ocupa acest post să-și înainteze documentele adresate comitetului parohial din Chigic subsemnatului protopop în M.-Telegd, până cu 8 zile înainte de expirarea termenului — având a se prezenta, cu știrea protopopului, în sf. biserică din Chigic, spre a-și arăta desteritatea în cant și tipic.

Teodor Tărău,
preot președinte.

În conțelegere cu: Alexandru Munteanu, protoresbiter,
inspector școlar.

—□— 2—3

Licitațiune minuendă.

În urmă încuviințării Ven. Consist. arădan sub Nr. 3844/1910 se publică concurs de licitațiune minuendă pentru repararea pe din afară a sf. bisericii gr. ort. rom. din comuna Borossebes pe 15/28 I. crt. 1910 la orele 11 a. m.

1. Prețul exclamării conform preliminarului de spese este de 1100 cor.

2. Licitanții au să depună ca vadiu în bani gata ori în hârtii de valoare acceptabile 10% din prețul de exclamare. Planul și preliminarul de spese și condițiile speciale de licitare se pot vedea la oficiul parohial gr. ort. rom. din loc.

4. Licitanții nu-și pot forma drept la diurne și spese de călătorie pentru participare. Comuna bisericăscă își rezervă dreptul de a da lucrul în întreprindere acelui măestru, în care va avea mai multă încredere.

Borossebes, la 1/14 august 1910.

Pt. oficiul parohial Augustin Mihulin preot.

—□— 1—1

Venerabilul Consistor diecezan prin rezoluțiunea sa de sub Nr. 4193 cu datul 21 iuliu (3 august) a. c. a încuviințat repararea și îngrădirea stei bisericii române din Giula-Vârșand (Gyula-Varsánd) protopopiatul

Chișineu (ettul Arad), deci comitetul parohial publică licitațiune minuendă pe Joi în 26 august (8 septembrie) 1910 la oarele 10 a. m. în localitatea școalei l.

1. Prețul de exclamare e: 2490 cor.

2. Reflectanții au să depună ca vadiu 10% din prețul exclamării în bani gata ori în hârtii de valoare acceptabile.

3. Planul și specificarea de spese se pot vedea la oficiul parohial ort. român din Giula-Vârșand.

4. Licitanții nu pot pretinde diurne ori spese de călătorie pentru participare la licitațiune.

5. Comuna bisericăscă — și rezervă dreptul de a încheia contract de întreprindere cu ori care dintre licitanți fără privire la rezultatul licitațiunei.

Giula-Vârșand (Gyula-Varsánd) din ședința comitetului parohial ort. român ținută la 31 iuliu (13 august) 1910.

Vicentiu Pantos
paroh, preș. com. par.

Teodor Lucaci
not. com. paroh.

—□— 1—3

Pe baza încuviințării Ven. Consistor de sub Nr. 3442 din 21 iulie (3 august) a. c. se publică licitațiune minuendă, pentru renovarea și repararea necesară la s. biserică din comuna Rachita, protopresbiteratul Belintului, cu prețul de exclamare de: 3929 coroane 30 fileri, pe ziua de 12/25 august 1910 la 11¹/₂ oare a. m. în localitatea școalei din loc.

Licitanții au să depună ca vadiu 10% din prețul de exclamare, în bani gata ori hârtii de valoare acceptabile.

Planul, preliminarul de spese și condițiile de licitare se pot vedea la oficiul parohial din loc.

Comuna bisericăscă își rezervă dreptul de a da lucrarea spre executare aceluia dintre licitanți, în care va avea mai multă încredere.

Licitanții nu-și pot forma drept de diurne și spese de călătorie.

Contractul încheiat pentru întreprinzător va fi valabil îndată după subscriere, pentru comuna bisericăscă numai după aprobarea lui prin Venerabilul Consistor.

Rachita, din ședința comitetului parohial, ținută la 1/14 august 1910.

Lazar Oprinu
Inv. not. com. par.

Alexandru Jucu
par. preș. com. par.

—□— 1—3

Pentru zidirea unei case de chirie a bisericii gr. ort. române din Gurahonț, preliminarul și proiectul de spese aprobat și de Venerat. Consistor diecezan cu Nr. 3922/910, se publică licitațiune minuendă pe lângă următoarele condițiuni:

1. Licitațiunea se va ține sub conducerea părintelui protopop Cornel Lazar la 10/23 august la orele 9 în localitatea bisericii din Gurahonț.

2. Prețul exclamării e 4641 35 fil.

3. Licitanții vor avea să depună vadiu de 10% din prețul strigării în bani gata hotărâte înainte de începerea licitațiunei.

4. Planul și preliminarul de spese se pot vedea la oficiul par. din Hontșor până în ziua licitațiunei.

Licitanții nu pot pretinde diurne ori spese de călătorie pentru participare de licitațiune.

Din ședința comitetului parohial din Gurahonț, ținută la 18/31 iulie 1910.

Ioan Mera,
preș. com. par.

Petru Hord.
not. com. par.

—□— 3—3